

Wymagania edukacyjne z etyki

na podstawie programu Abecadło etyki
Klasy IV–VI szkoły podstawowej

Skala ocen:

2 – dopuszczający | 3 – dostateczny | 4 – dobry | 5 – bardzo dobry | 6 – celujący

1. Człowiek wobec dobra i zła

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- zna pojęcia dobra i zła;
- rozumie, że czyny człowieka podlegają ocenie moralnej;
- rozpoznaje przykłady dobra i zła w codziennych sytuacjach;
- wie, że niektóre zachowania ranią innych ludzi.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń:

- odróżnia dobro moralne od dobra materialnego;
- wskazuje przykłady czynów dobrych i złych;
- rozumie pojęcie sumienia;
- wie, że każdy człowiek ponosi odpowiedzialność za swoje decyzje.

Ocena dobra (4)

Uczeń:

- wyjaśnia rolę sumienia w podejmowaniu decyzji;
- analizuje proste dylematy moralne;
- rozumie, że intencje wpływają na ocenę moralną czynu;
- potrafi wskazać konsekwencje działań moralnych i niemoralnych.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń:

- omawia różne kryteria oceny dobra i zła;
- odnosi pojęcia dobra i zła do systemów etycznych;
- bierze udział w dyskusji nad trudnymi wyborami moralnymi;
- argumentuje własne stanowisko.

Ocena celująca (6)

Uczeń:

- analizuje złożone dylematy moralne;
- wskazuje przykłady konfliktu wartości w historii, literaturze lub mediach;
- formułuje samodzielne, pogłębione sądy etyczne.

2. Człowiek w relacjach z innymi

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- wie, czym są relacje międzyludzkie;
- zna pojęcia: przyjaźń, koleżeństwo, zaufanie;
- rozumie znaczenie wzajemnego szacunku;
- potrafi wskazać przykłady życzliwego zachowania.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń:

- rozróżnia relacje formalne i nieformalne;
- wyjaśnia znaczenie empatii;
- zna podstawowe zasady komunikacji interpersonalnej;
- rozumie, czym jest konflikt.

Ocena dobra (4)

Uczeń:

- analizuje przyczyny konfliktów;
- wskazuje sposoby ich rozwiązywania;
- rozumie znaczenie dialogu i kompromisu;
- potrafi współpracować w grupie.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie tolerancji i akceptacji;
- analizuje relacje w kontekście odpowiedzialności moralnej;
- odróżnia asertywność od agresji i uległości;
- świadomie stosuje zasady komunikacji bez przemocy.

Ocena celująca (6)

Uczeń:

- analizuje złożone sytuacje relacyjne;
- wskazuje etyczne aspekty manipulacji i wykluczenia;
- proponuje własne rozwiązania konfliktów społecznych.

3. Człowiek wobec świata wartości

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- zna pojęcie wartości;
- wymienia przykłady wartości ważnych w życiu człowieka;
- rozumie, że wartości wpływają na wybory życiowe.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń:

- rozróżnia wartości materialne i niematerialne;
- wskazuje wartości osobiste i społeczne;
- rozumie, że system wartości może się zmieniać.

Ocena dobra (4)

Uczeń:

- porównuje różne hierarchie wartości;
- analizuje wpływ wartości na postępowanie człowieka;
- rozumie konflikt wartości.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń:

- omawia znaczenie wartości uniwersalnych;
- odnosi wartości do konkretnych sytuacji moralnych;
- bierze udział w debacie aksjologicznej.

Ocena celująca (6)

Uczeń:

- analizuje systemy wartości w kontekście kulturowym;
- porównuje postawy aksjologiczne dawniej i dziś;
- formułuje własną hierarchię wartości i ją uzasadnia.

4. Człowiek wobec współczesnych wyzwań moralnych

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- zna pojęcie odpowiedzialności zbiorowej;
- rozumie, że rozwój cywilizacji rodzi problemy etyczne;
- rozpoznaje podstawowe zagrożenia współczesnego świata.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń:

- wskazuje przykłady wyzwań moralnych współczesności (media, technologia);
- zna pojęcie dezinformacji;
- rozumie znaczenie odpowiedzialnego korzystania z mediów.

Ocena dobra (4)

Uczeń:

- analizuje moralne aspekty rozwoju technologii;
- rozumie zagrożenia związane z hejtem i cyberprzemocą;
- wskazuje sposoby przeciwdziałania tym zjawiskom.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń:

- omawia etyczne aspekty ochrony środowiska;
- analizuje odpowiedzialność jednostki za przyszłe pokolenia;
- formułuje własne stanowisko wobec problemów globalnych.

Ocena celująca (6)

Uczeń:

- analizuje złożone problemy etyczne współczesnego świata;
- odnosi je do systemów etycznych i wartości uniwersalnych;
- proponuje autorskie rozwiązania etyczne.

5. Świat i ja

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- dostrzega swoje miejsce w świecie i najbliższym otoczeniu;
- rozumie, że człowiek żyje w relacji z innymi ludźmi i przyrodą;
- zna pojęcie środowiska naturalnego;
- potrafi wskazać przykłady odpowiedzialnych i nieodpowiedzialnych zachowań wobec świata.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń:

- rozumie wpływ środowiska społecznego i przyrodniczego na postawy człowieka;
- wskazuje zależności między działaniami człowieka a stanem otaczającego świata;
- zna pojęcie odpowiedzialności ekologicznej;
- potrafi podać przykłady działań sprzyjających ochronie środowiska.

Ocena dobra (4)

Uczeń:

- analizuje relację człowiek–świat w wymiarze moralnym;
- rozumie, że codzienne wybory mają konsekwencje lokalne i globalne;
- potrafi wskazać etyczne aspekty korzystania z zasobów naturalnych;
- wyjaśnia pojęcie dobra wspólnego.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń:

- ocenia odpowiedzialność człowieka za świat przyrody i przyszłe pokolenia;
- analizuje problemy ekologiczne w kontekście wartości moralnych;
- rozumie pojęcie zrównoważonego rozwoju;
- bierze udział w dyskusji na temat moralnych obowiązków człowieka wobec świata.

Ocena celująca (6)

Uczeń:

- formułuje samodzielne refleksje filozoficzne dotyczące relacji człowieka ze światem;
- analizuje współczesne problemy globalne w perspektywie etycznej;
- odnosi zagadnienia ekologiczne do systemów wartości i teorii etycznych;
- proponuje własne, etycznie uzasadnione rozwiązania problemów środowiskowych.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych:

- odpowiedź ustna – bieżący materiał lub podczas lekcji powtórzeniowej
- udział w dyskusji i pracy zespołowej
- praca wykonana na lekcji
- aktywność i zaangażowanie